

godt seer, at det tildeels er begrundet i, at man har fæstet Blikket formeget paa Personerne og derover glemte deres Stilling og Samfundet og de Krav, som ligge dertil og gjøre sig gjældende derigjennem. Jeg skal imidlertid ikke komme videre ind paa hele denne Betragtning, da det ikke kan føre til Noget i Dieblirket. Naar jeg ikke har stillet noget Vædringsforslag, som tilfredsstillende min Anskuelse af Sagen, da er det ganske vist kun, fordi der ingen Udsetning var til at føre det igjennem. Udsetningen dertil maatte jeg anse for tabt, efterat Regjeringen havde besluttet sig til at nøjes med det, som oprindeligt var foreslaaet af den i indværende Samling, og hvorom der nu atter foreligger Forslag fra Justitsministerens Side. Spørgsmaalet maatte derefter være, hvorvidt man til Nød kunde slaae sig til No dermed, eller om det dog ikke skulde være muligt at gjøre nogle mindre betydelige Vædringer i det saaledes forelagte Forslag, som kunde gjøre det lettere at gaae ind paa samme. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne har udvillet, hvilke Grunde der have ledet Forslagsstillerne til at finde større Beroligelse ved det Vædringsforslag, som foreligger fra os, end ved den ærede Justitsministers, og jeg skal i det Hele henholde mig dertil. Ganske vist kan man nu vel sige, som det er blevet sagt fra Ministerpladsen, at hvis en saadan Anordning som den, vi have havt for Die, ikke udfommer, saa ville Præsterne, eller rettere Kirken — thi det er dog den, som man bør tænke paa mere end paa de enkelte Individuer — være værre færdige, end de ville, hvis Ministerens Forslag bliver vedtaget. Det er klart nok, men der synes mig dog virkelig formistligvis ikke at kunne være den ringeste Tvivl om, at, naar det paa gjældende Forslag bliver vedtaget her i Repræsentationen, da maa en saadan Anordning udfomme, ikke paa Grund af noget Tryk fra vor Side, men ligesom efter Sagens Stilling og Forholdenes Gang. Det maa jo vel erindres, at den nuværende Regjeringens Udgangspunkt fra først af var den Tingenes Tilstand, som endnu er den gjældende, nemlig at de ordinerede Geistlige ikke skulde være Soldater, og at den har kun ladet sig trænge

hen mod en anden Opfattelse mod sin Villie ved Udtalelser, faldne i det andet Thing. Baade her og i det andet Thing ere Udtalelserne fra Ministeriets Side stedsse gaaede ud paa, at Regjeringen vilde gjøre Alt, hvad den formaade; for at forhindre, at ordinerede Geistlige skulde blive Soldater. Men, naar dette er saa, kan der da formistligvis være Tvivl om, at en saadan Anordning vil emanere? Og det er dog ganske vist, at der derved vil naaes en større Betyggelse end ved det, som blev udtalt af den ærede Kirkeminister. Den ærede Kirkeminister sagde vel, at en saadan Anordning jo ogsaa kunde blive forandret og blive tagen tilbage eller blive afløst af en ny Bestemmelse. Ja, ganske vist! Men mig er det dog lidet forståeligt, hvorledes den ærede Minister kan tillægge denne Betragtning nogen Betydning, naar han selv tillige fremhævede, at de Ministre, der afløste hinanden, i alt Væsentligt maatte blive staaende ved den samme Anskuelse. Hermed kan jeg ikke forene Frygten for, at en saadan Anordning skulde blive tagen tilbage. Jeg vil endog sige, at der i nærværende Tilfælde foreligger Mere end under almindelige Forhold, som kan tjene til at fjerne Frygten for, at en saadan Anordning atter skulde blive ophævet. Thi naar en saadan Anordning var udfkommen, saa maatte den efter de Forhandlinger, som her have fundet Sted, og saaledes som Regjeringens Stilling til denne Sag hidtil har været, snarest siges at indeholde en Slags Overenskomst, der paa en Maade var truffen mellem Repræsentationen og Regjeringen, og det vilde da senere være meget vanskeligt for Regjeringen atter eensidigt at kunne gjøre Brud paa den.

Da jeg er kommen til at tage Ordet, maa jeg maaskee blot endnu gjøre en lille Bemærkning med Hensyn til en Ytring, der faldt ved Slutningen af denne Sags første Behandling, og som paany klang igjennem det Foredrag, som vi hørte fra den ærede Justitsministers Side ved Begyndelsen af Forhandlingen idag. Det var en Ytring, som gik ud paa en skarp Adskillelse i en Sag som denne mellem Sagens Ordning fra Statens Side og for Statens Vedkommende og Sagens